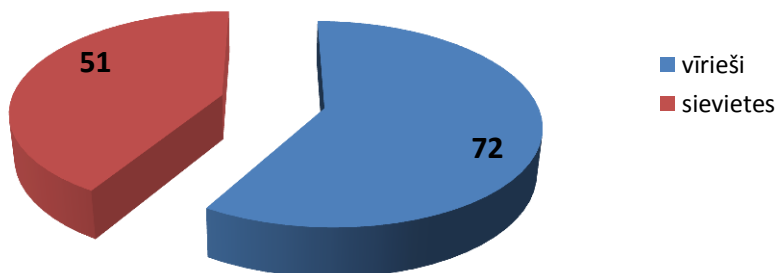

Atbalsta pasākumi izglītojamiem

2017.gada 20.septembrī Rēzeknes pilsētas dome parakstīja līgumu par sadarbību ar Izglītības kvalitātes valsts dienestu ESF projekta “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” (Nr.8.3.4.0/16/I/001) īstenošanā. Izglītības iestāžu iesaistīšanās projektā ir notikusi pakāpeniski: 2017./2018.m.g iesaistījās Rēzeknes 4.vidusskola un Rēzeknes sākumskola, 2018./2019.m.g. pievienojās Rēzeknes 3.vidusskola, Rēzeknes 5.vidusskola, Rēzeknes valsts poļu ģimnāzija un Rēzeknes Valsts 1.ģimnāzija, 2019./2020. mācību gadā dalību uzsāka arī Rēzeknes 2.vidusskola. No projekta realizācijas sākuma līdz 2019.gada 31. decembrim (5 mācību semestri) atbalstu ir saņēmuši 179 izglītojamie, no tiem 43 skolēniem atbalsta pasākumi ir sniegti 3 vai 4 semestru garumā, kas norāda uz to, ka konstatēto priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas cēloņu novēršana ir ilglaicīgs process.

2019./2020. mācību gada 2.semestrī 8 Rēzeknes skolās tiek īstenoti 123 individuālie atbalsta plāni (turpmāk tekstā- IAP), kuru ietvaros plānotie atbalsta pasākumi ir vērsti uz to, lai mazinātu vai pilnībā novērstu priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riskus. Pēc dzimuma projektā ir iesaistīti

Analizējot aktuālo situāciju (neattaisnoto kavējumu daudzumu, iemeslus, jau sniegto atbalsta pasākumu ietekmi uz situācijas uzlabošanas), izglītības iestādēm ir jāapzinās, ka efektīvākā pieeja priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas prevencijā ir agrīna riska apzināšana un atbilstoša risinājuma meklēšana.

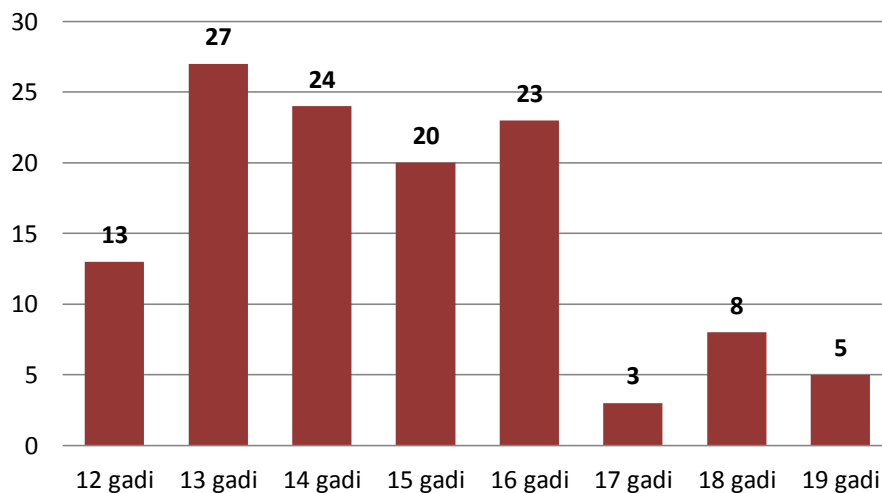

Diagramma Nr. 1

Lai projektā varētu iesaistīt skolēnus sākot ar 5.klasi (kā to paredz projekts), tas prasa gan pedagogu (jau sākumskolas posmā), gan vecāku ieinteresētību un savstarpējo sadarbību. 2019./2020. mācību gadā (diagramma nr.1) joprojām vislielākais projektā iesaistīto skaits ir 6.-9.klašu skolēnu vidū, 5.klases skolēni sastāda tikai 10,6 %. Agrīnas problēmas diagnostikas efektīva ieviešana ir viens no izglītības iestāžu uzdevumiem nākamajos projekta posmos.

Šajā periodā (2019./2020.m.g. 2.semestrī) īstenotajos IAP dominē grupa, kurā apvienoti priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riski, kas saistīti ar mācību darbu un izglītības iestādi. Taču uzrādās arī ekonomiskie un ar ģimeni saistītie riski (diagramma Nr.2).

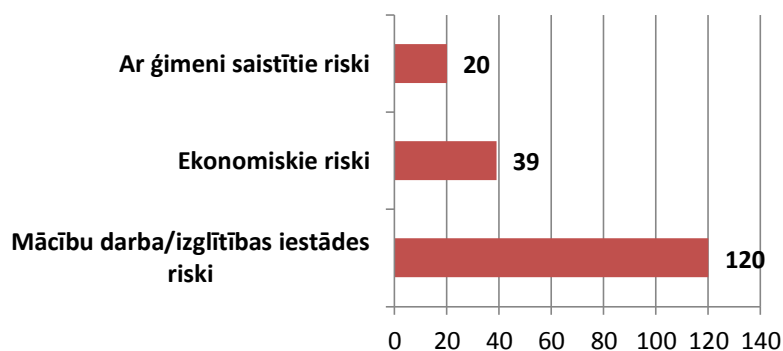

Diagramma Nr.2

Ar ģimeni saistīto risku grupā konstatētie riski ir: vecāku ilgstoša prombūtne/darbs citā valstī (bērnu uzrauga vecvecāki), kā arī vecāki neatbalsta bērnu mācību procesā (netiek sniegts atbalsts mājas darbu pildīšanā, situācijās, kad mācībvaloda atšķiras no ģimenē lietotās sarunvalodas).

Ekonomiskie riski ir konstatēti skolēniem, kas ir deklarēti Rēzeknes novadā- tiek paredzēta starppilsētu sabiedriskā transporta un ēdināšanas izdevumu kompensācija, kā arī Rēzeknes pilsētā deklarētiem skolēniem- nepieciešamība nodrošināt launaga apmaksu (sakarā ar atbalsta konsultācijām izglītības iestādē pavada ilgāku darba dienu).

Mācību darba /izglītības iestādes risku grupā dominē grūtības mācību satura apguvē, iekavēta mācību satura apguve un zemi mācību sasniegumi. To cēloņi var būt saistīti ar psihoemocionālo stāvokli, intelektuālās attīstības īpatnībām, psihisko procesu īpatnībām. Šo risku rašanās cēloņu objektīva noskaidrošana saistās ar vispusīgas informācijas iegūšanu par izglītojamo no pedagogiem un vecākiem. Uzrādīti tiek arī riski, kas norāda uz lielu slodzi (skolēns aktīvi nodarbojas ar sportu), valodas barjeru (skolēns maina izglītības iestādi (ar citu

mācību valodu), vai ir reemigrējis uz Latviju), kā arī uzvedības problēmas. Pēc risku rašanās cēloņu noskaidrošanas ir svarīgi rast atbilstošu atbalsta veidu, lai mazinātu grūtības un risku kopumā. Pamatā Rēzeknes izglītības iestādes risku mazināšanai piedāvā papildu mācību konsultācijas mācību priekšmetos vai atbalsta personāla konsultācijas. Tomēr pieaug arī nepieciešamība pēc konsultatīvā atbalsta */pedagoga profesionāli virzīta saruna, kas vērsta uz izglītojamā vērtību, uzvedības un attieksmju veidošanu, kuras rezultāts ir pedagoga sniegts ieteikums par konkrētu uzvedību/situāciju, kas ir vēlama vai nepieciešama, lai izprastu un pārvarētu sarežģītu dzīves situāciju, lai uzlabotu dzīves kvalitāti, vai atbalsts lēmuma pieņemšanā priekšlaicīgu mācību pārtraukšanas kontekstā/* (diagramma Nr.3).

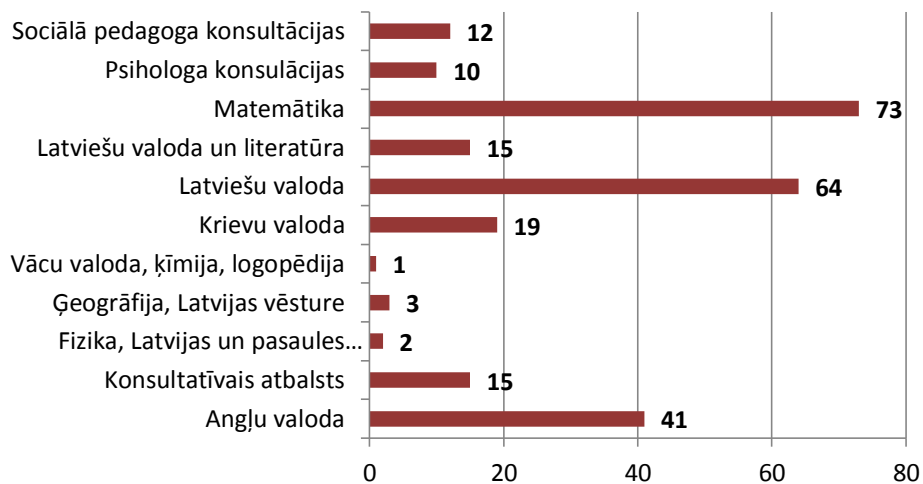

Diagramma Nr.3

Nopietnas pārmaiņas projekta darbībā esošajā periodā ieviesa 2020.gada 12.martā izsludinātā ārkārtējā situācija- sniegto atbalsta pasākumu apjoms būtiski samazinājās. Iemesli? Pirmkārt, ne visiem izglītojamiem attālinātais konsultatīvais atbalsts izrādījās piemērots, daudziem izrādās svarīga un nepieciešama pedagoga fiziskā klātbūtne. Otrkārt, pedagogu papildus laika noslogojums nodrošinot ikdienas mācību procesu attālināti un digitālo prasmju nepietiekamība liedza turpināt konsultatīvo atbalstu projektā iesaistītiem izglītojamiem.

Vai plānotie atbalsta pasākumi ir izrādījušies gana veiksmīgi un to īstenošana ir uzlabojusi situāciju un mazinājusi konstatēto priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risku, tiek izvērtēts katra semestra beigās. 2019./2020. mācību gada 1.semestra 113 noslēgto IAP vērtējumā, tika norādīts, ka semestra ietvaros 51 izglītojamam riski bija daļēji mazinājušies, 60 izglītojamajiem tie bija mazinājušies un 2 izglītojamiem īstenotie atbalsta pasākumi situāciju neuzlaboja. Izglītojamo turpmāko iesaisti projektā nosaka arī konstatētie iemesli, kas kavēja situācijas uzlabošanu un pieejamie izglītības iestādes resursi to novēršanā.

Projekta “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” nozīmīga sastāvdaļa ir arī jaunatnes iniciatīvu projektu realizācija. To mērķis arī ir priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas riska grupas izglītojamo motivācijas palielināšana turpināt izglītību un viņu aktīvas līdzdalības veicināšana ikdienas dzīvē. 2019.gadā Rēzeknē tika realizēti 3 projekti (*biedrība "Sedna" projekts "Realizē sevi", biedrība "RTA absolventu asociācija" projekts "Domā tālāk" un biedrība "Enģeļi ar mums" projekts "Vienoti dažādībā"*). 2020.gada pavasarī izsludinātajā pieteikšanās kārtā ir atbalstīti jau 7 jaunatnes iniciatīvu projekti.

Informāciju sagatavoja:
Skaidrīte Ciule,
Rēzeknes pilsētas Izglītības pārvaldes speciāliste,
projekta koordinatore Rēzeknes pilsētā